

درس تاریخ معماری منظر

۵ - منظر پردازی و باغ سازی اروپا

پارک سازی برای عموم در قرن ۱۹ و ۲۰ (بخش دوم فرانسه: «۳ پارک های شهری»)

دکتر لادن اعتضادی

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه معماری منظر

۱۴۰۰

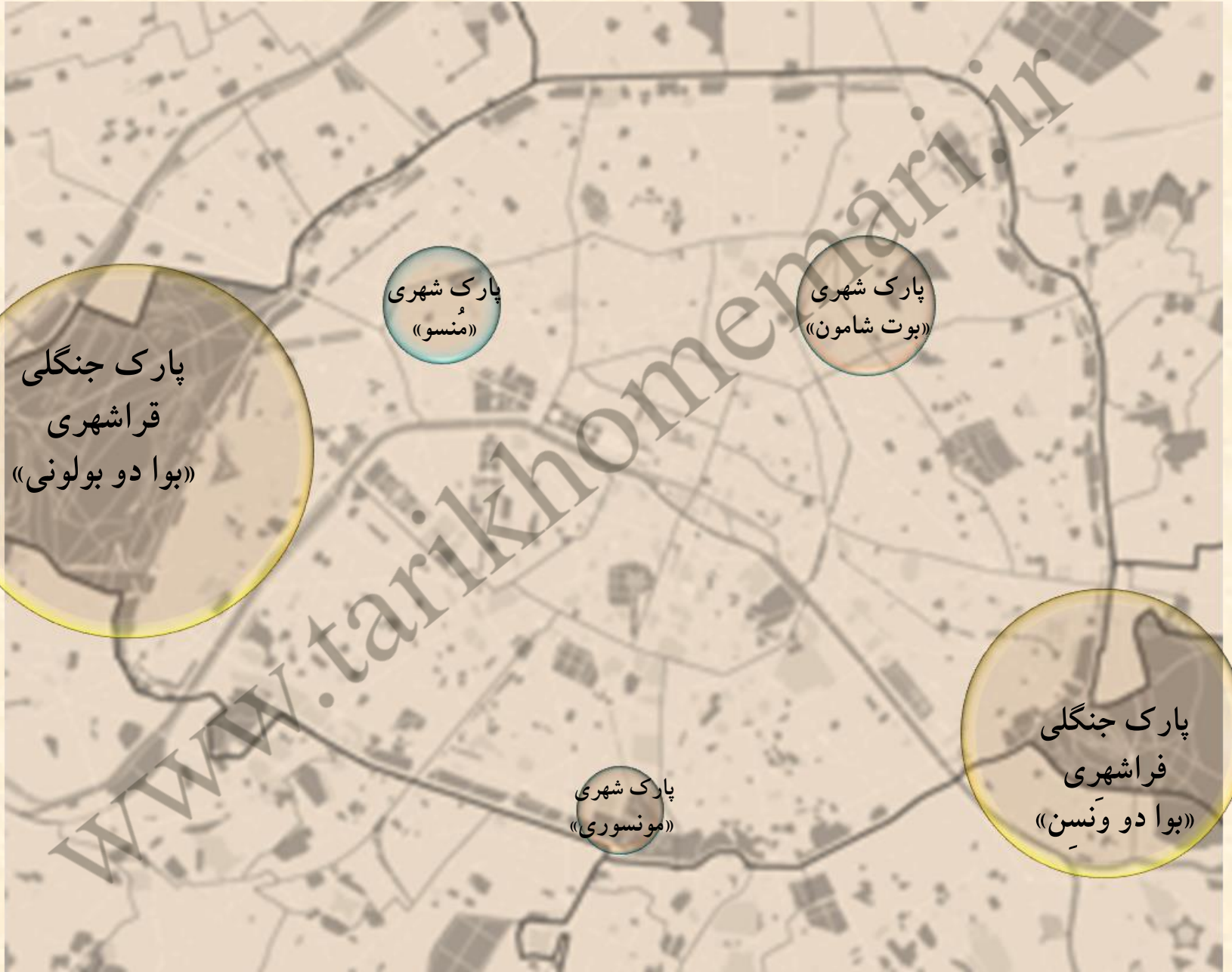
ب- پارک های عمومی شهری پاریس
در قرن ۱۹، به سبک رمانتیکه

بخش از برنامه نوسازگ پاریس توسط هوسمان

مهندس غالب این پارک ها «آلفاند» بود.

بخش الف: پارک «بوت شامون» و پارک «منسو» از پارک های سه گانه

سه پارک شهری مهم احداث شده در دوره هوسمان

پارک جنگلی
قراشهری
«بوا دو بولونی»

پارک شهری
«منسو»

پارک شهری
«بوت شامون»

پارک شهری
«مونسوری»

پارک جنگلی
فراشهری
«بوا دو وِنسن»

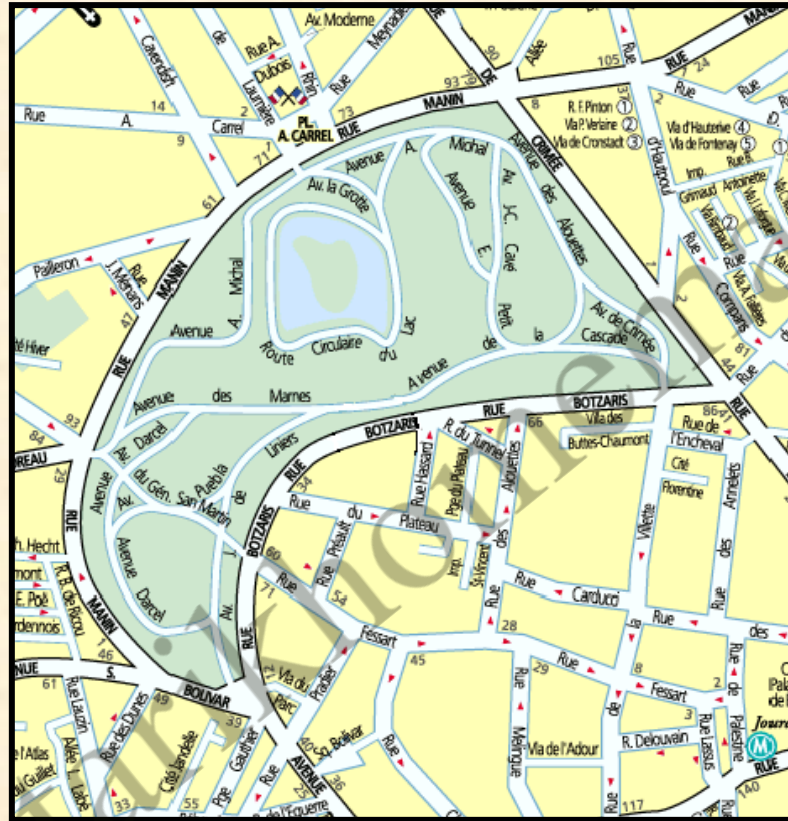
Parc des Buttes Chaumont

Opened in **1867**, late in the regime of **Napoleon III**, it was built according to plans by **Jean-Charles Adolphe Alphand**, who created all the major parks demanded by the Emperor. The park has 5.5 kilometres of roads and 2.2 kilometers of paths.

The most famous feature of the park is the **Temple de la Sibylle**, inspired by the **Temple of Vesta in Tivoli, Italy**,

Paris. — Buttes Chaumont - Le Belvédère

سطح طبیعی ناهموار
پارک و تپه‌اش، در
طراحی پستی و
بلندی‌های مصنوعی
از جمله دره، دریاچه
و جزیره اثر
داشته‌است.

پارک «بوت شامون»
این «پارک عمومی» در منطقه
۱۹ پاریس در قرن نوزدهم طبق
برنامه هوسمان به عنوان یک
پارک عمومی شهری طراحی و
اجرا شد.

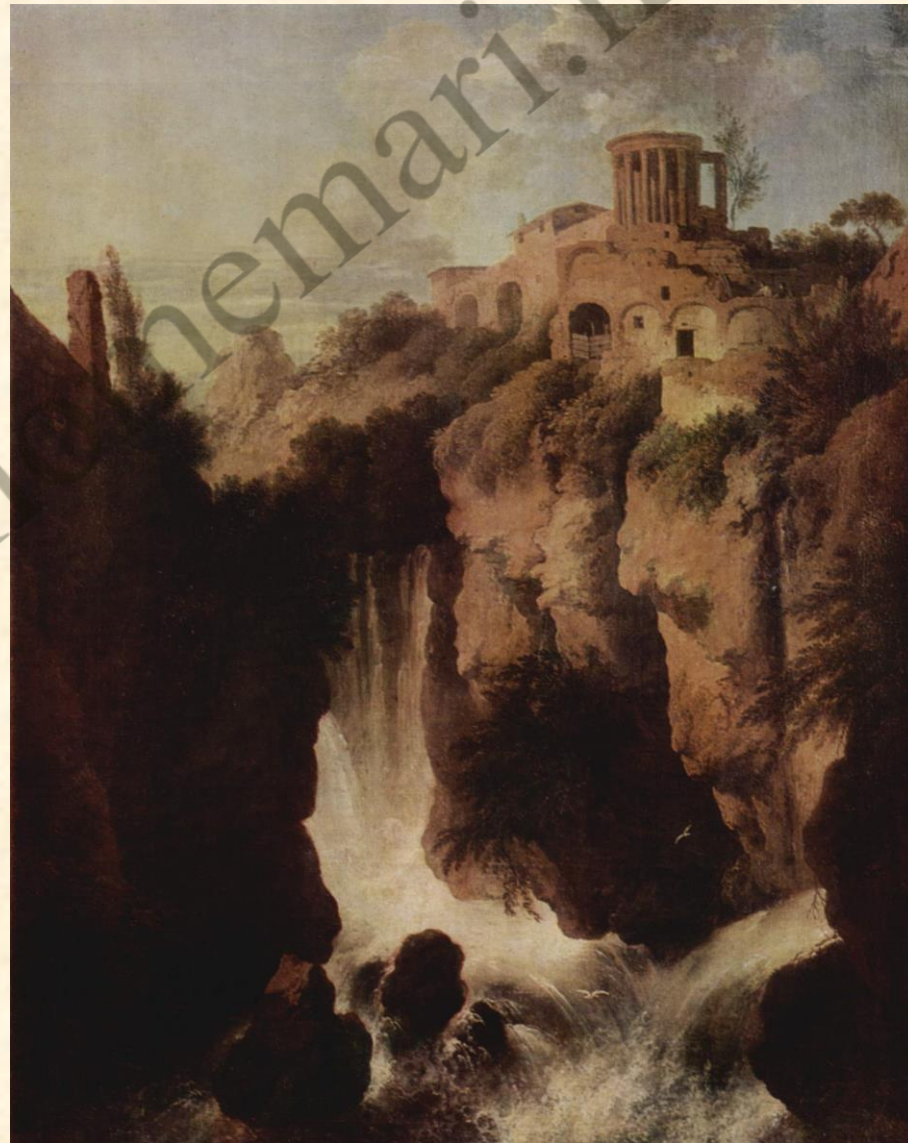
پیش از آن از قرون وسطا زمینی
در اختیار دربار و برای به
دارآویختن مجرمان بود و جنازه‌ها
را برای عبرت تا مدت‌ها در آنجا
بر سر دار نگاه می‌داشتند.

پس از انقلاب در ۱۷۸۹، از آنجا
که خاک کم یزرع و تپه بلند و
غیر قابل استفاده‌ای داشت تبدیل
به زیاده دانی شهر شد.

اما در برنامه هوسمان توسط
«آلفاند» به یک پارک عمومی
رمانتیکی داخل شهر تبدیل شد.

The most famous feature of the park is **the Temple de la Sibylle, inspired by the Temple of Vesta in Tivoli, Italy,** and perched at the top of a cliff fifty meters above the waters of the artificial lake. As a **folly** in this park.

خرابهٔ معبد وستا در تیولی رم
که موضوع کار نقاشان و باغسازان رمانتیکی بود.

In architecture, a folly is a building constructed primarily for decoration, but suggesting through its appearance some other purpose, or of such extravagant appearance that it transcends the range of usual garden buildings.

چند نوع فولی در پارک‌های رمانتیک:

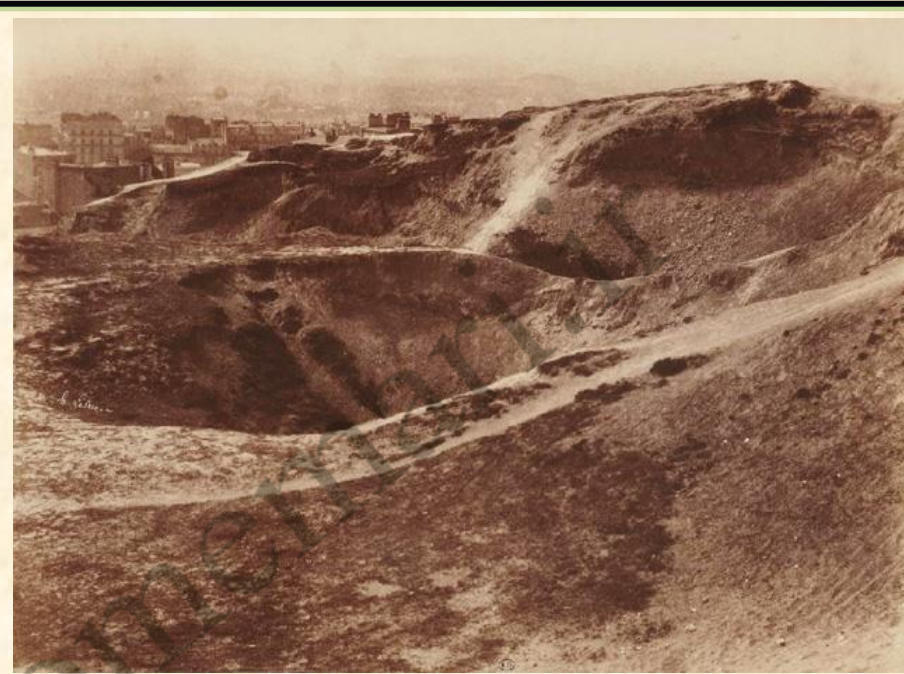
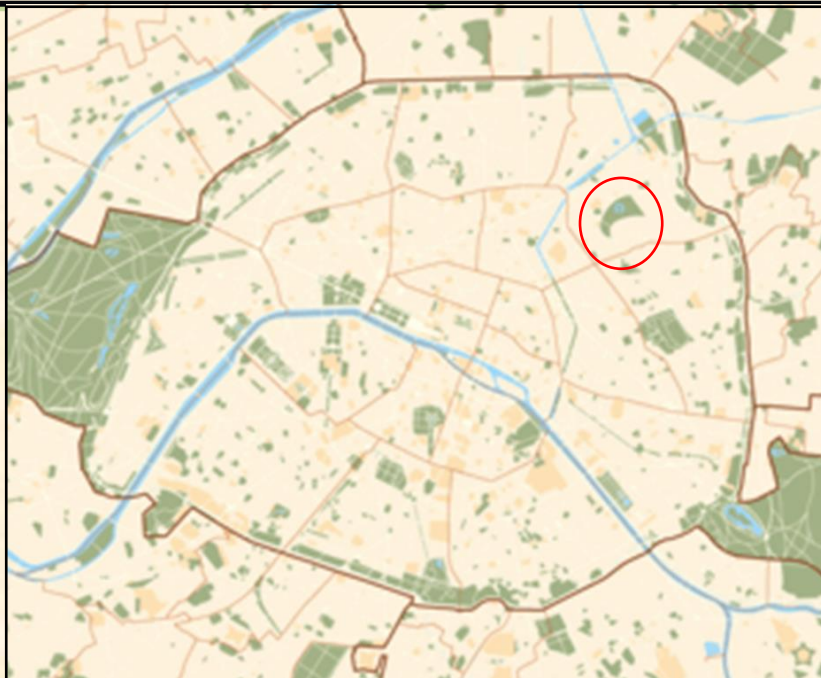
بالاچپ: روتوندا یک فولی تلفیقی از پانتئون و تولوس‌های رومی در «مونسو»

پایین چپ: فولی مشهور پارک «منسوری» بر فراز تپه مصنوعی بلند.

پایین راست: فولی به صورت یک قلعه قرون وسطایی در سنترال پارک نیویورک

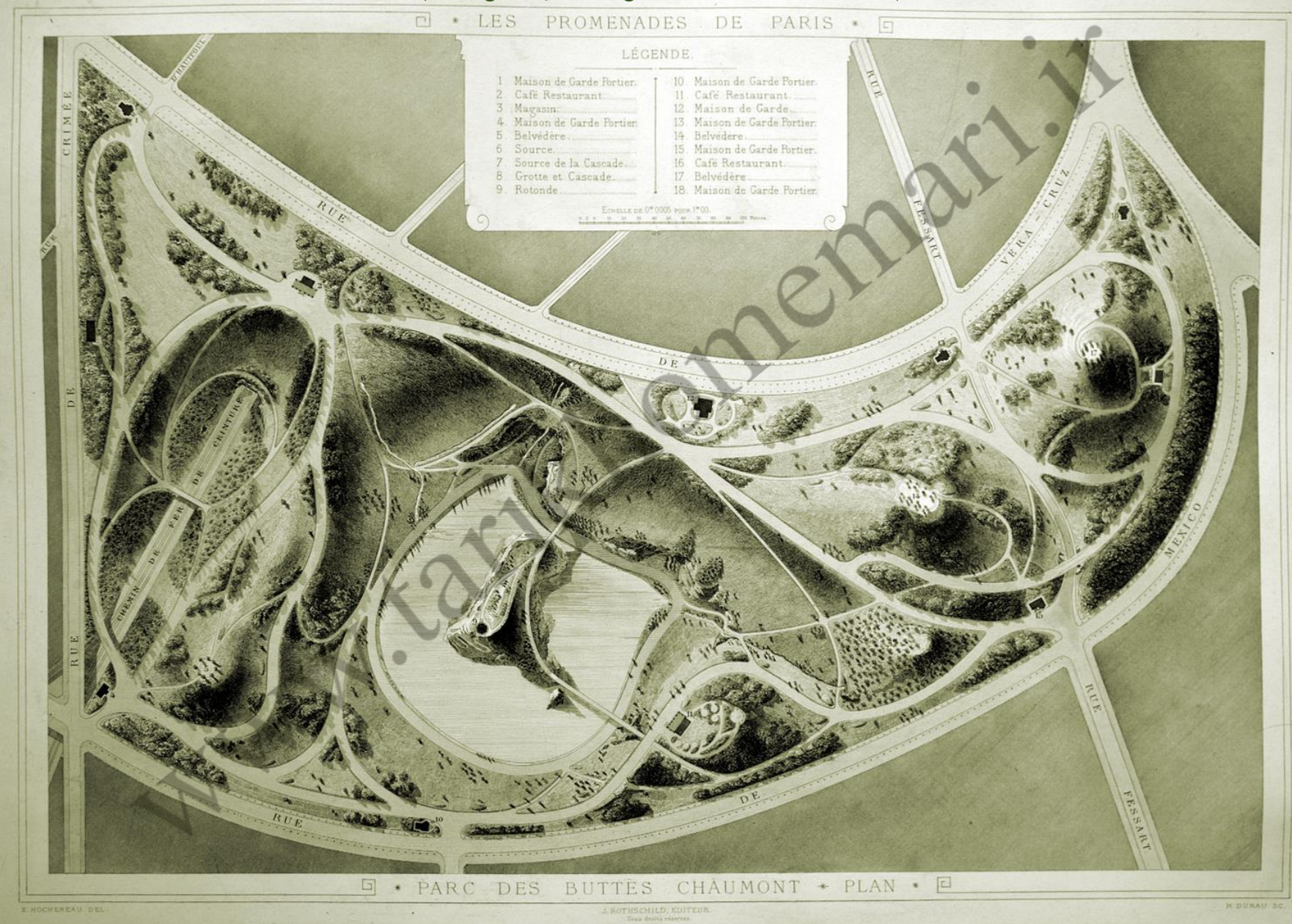
بالا راست: سطح طبیعی محوطه قبل از ساخت،
چپ: جای پارک در نقشه پاریس

راست: نقشه‌ای که تهیه شد و چپ: مراحل ساخت

نقشه «آلفاند» برای پارک «بوت شامون»، ۱۸۶۷ تاریخ افتتاح پارک است.
(جهت شمال و جنوب در این نقشه برعکس است)

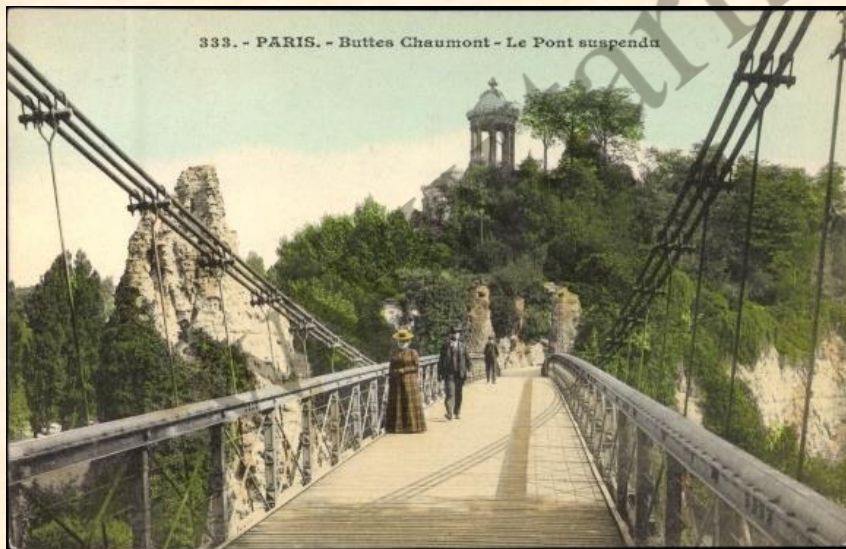
کوه و صخره‌ها و غار و مغاره‌ها و دریاچه همه مصنوعی هستند

البته از پستی و بلندی‌های طبیعی زمین. برای ایجاد این مناظر استفاده شده است. صخره‌ای که فولی را رویش ساخته‌اند مصنوعی اما بر فراز تپه موجود است. جداره سازی صخره‌ای که دیده می‌شود مصنوعی است.

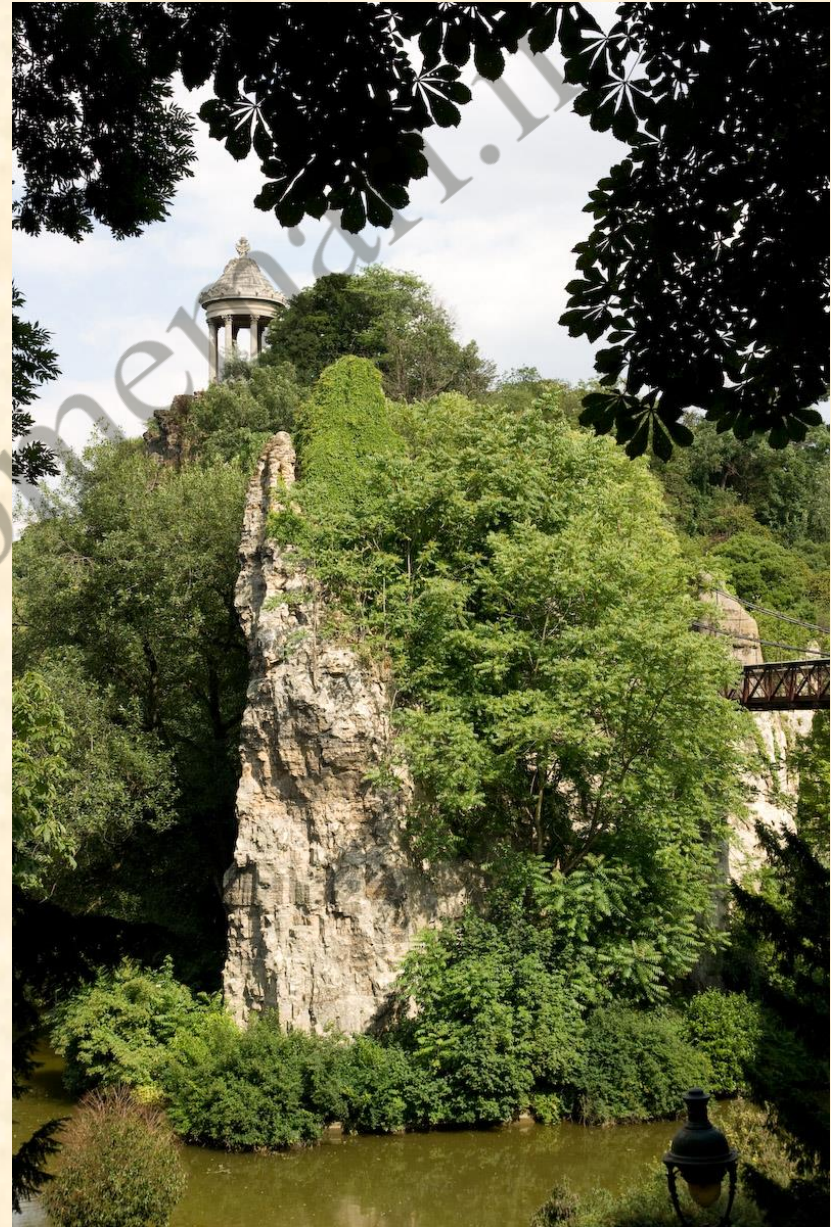
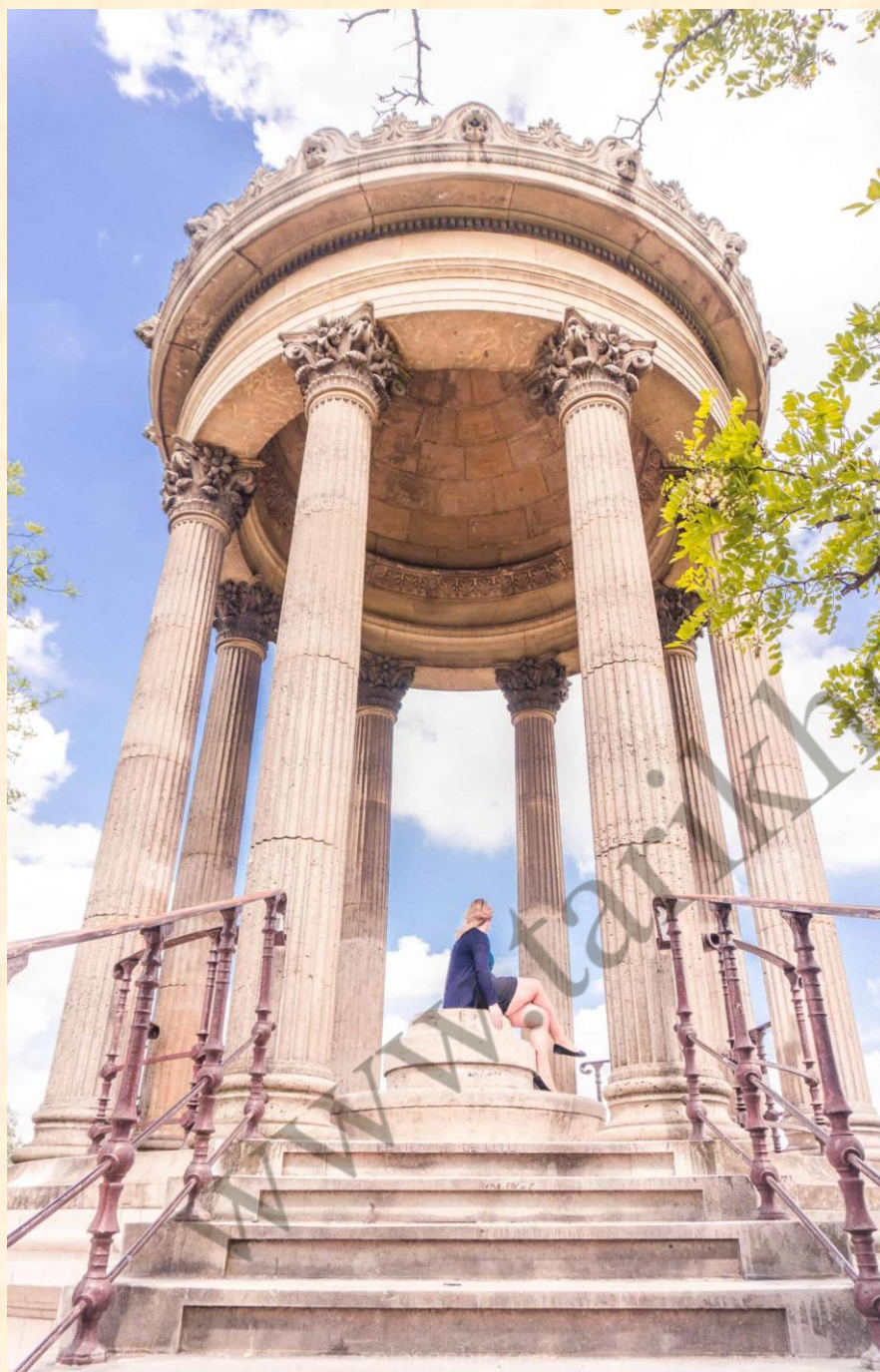
Square des Buttes-Chaumont

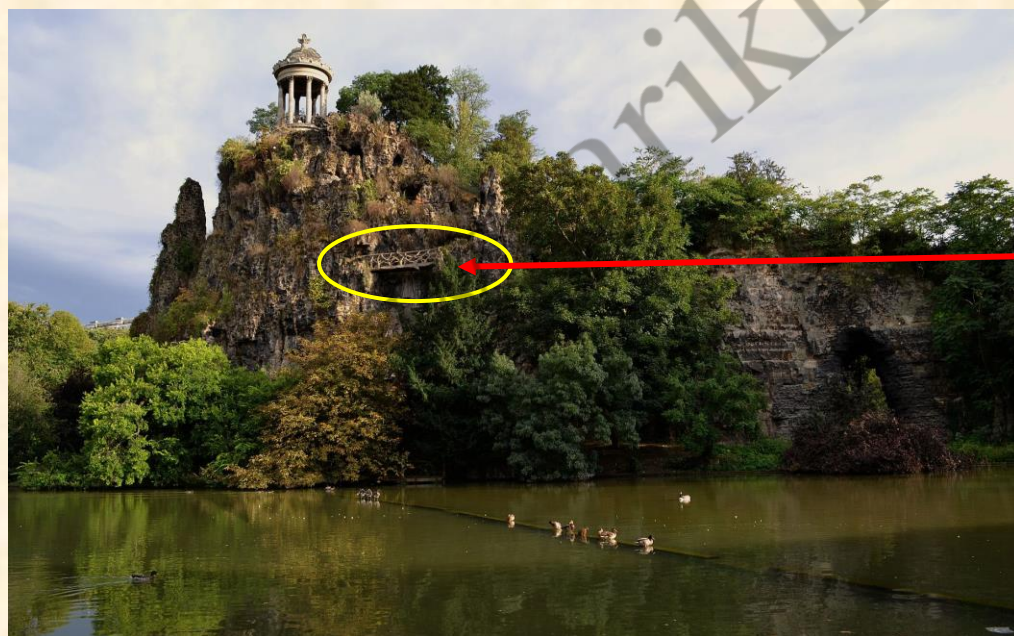
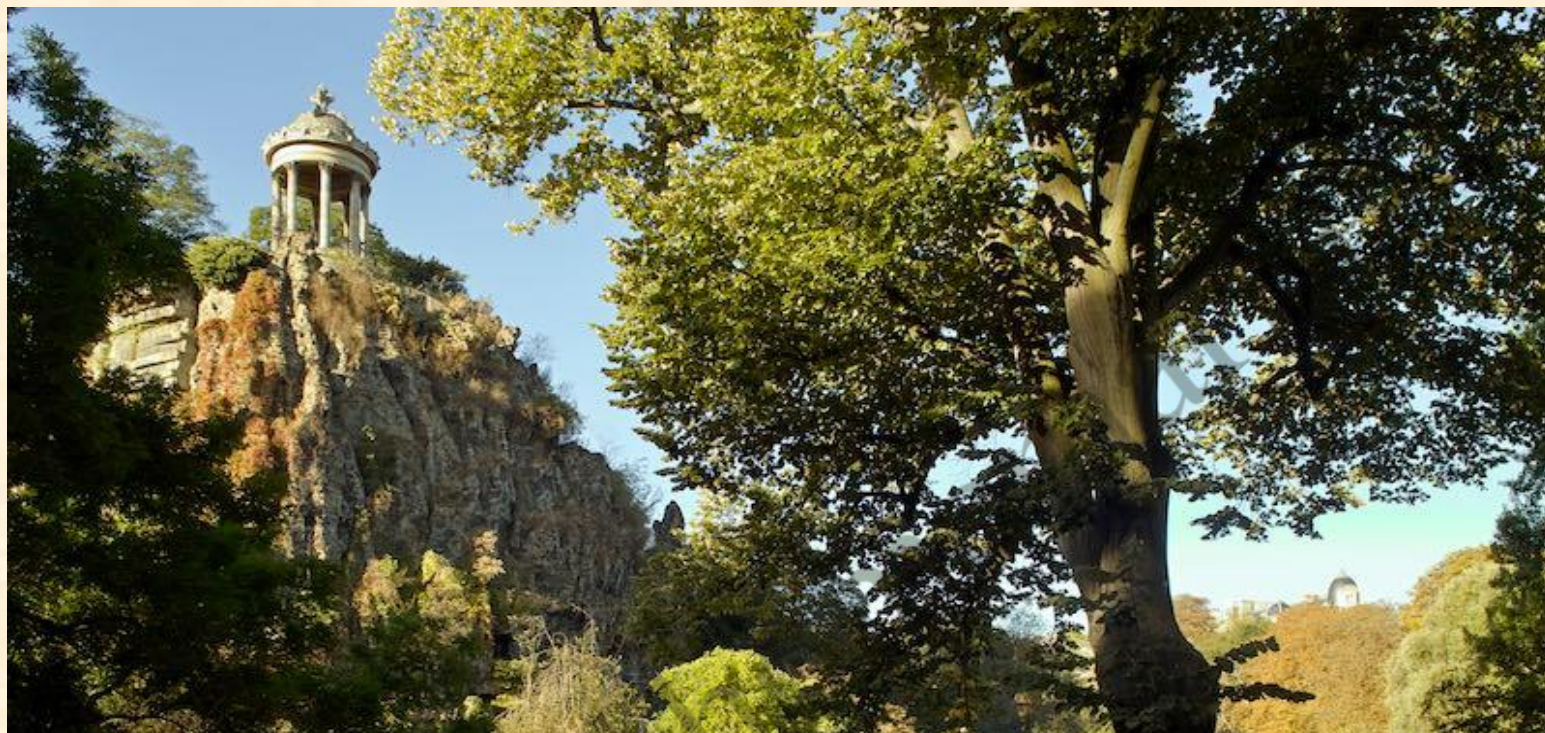
Parc des Buttes Chaumont

پل معلق که
سطح مرتفع
جنوب
پارک را به
شمال و به
فولی با نام
معبد سیبل
وصل
می کند.

معماری کلاسیک گرای «نو-رمن» فولی دربستری
طبیعت گرا و رمانتیکی. معبد سیبل خود اشاره‌ای به مفهومی رمانتیکی است.

پل به ظاهر
چوبی اما بتنی
در مسیر رسیدن به
«معبد سیبل» برای
اتصال دو صخره
مصنوعی در
راستای خلق
فضایی رمانتیکی

این ترکیب جدید از «فولی» با «گرتو» و کوه بلند نیمه مصنوعی در باغ‌های
رمانتیکی فرانسه رواج دارد. (یک نمونه در پارک ونسن اسلایدهای ۳۸ و ۳۹)

سایبان به ظاهر چوبی اما بتنی در پارک « بوت شامون »

Abrein-Beton استفاده از بتن با ظاهر چوب، امروزه پسندیده نیست، اما یک نوآوری و در دوره رمانتیک گرایی جذاب بوده، سایبان زیر هم مانند پلی که قبلا دیدیم، بتنی اما با ظاهر چوب است.

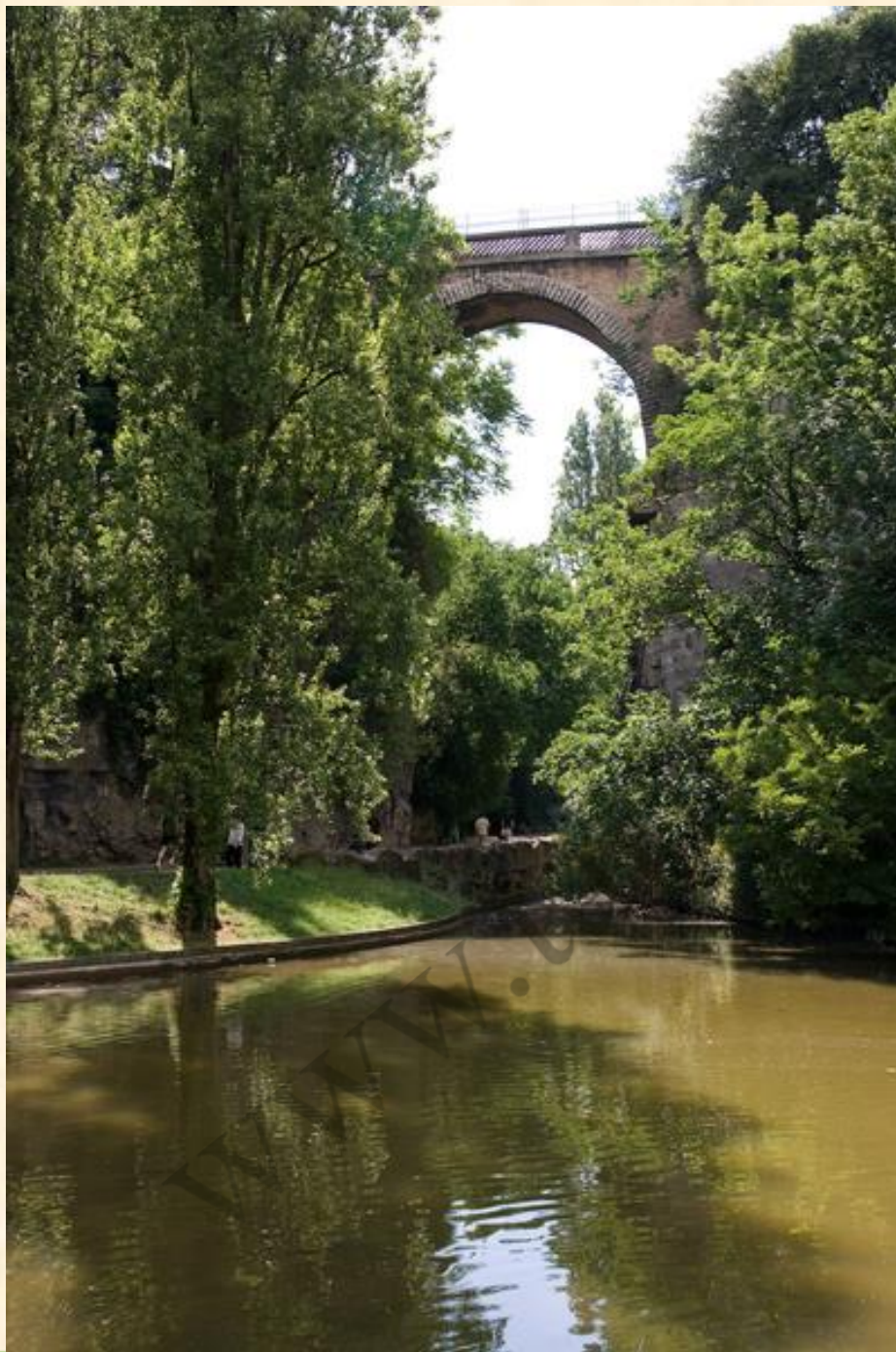

پل معلق مدرن که برخلاف پل تصویر چپ غیر رمانتیکی است.
تمام صخره‌ها از جمله در شروع و ختم پل معلق مصنوعی هستند.

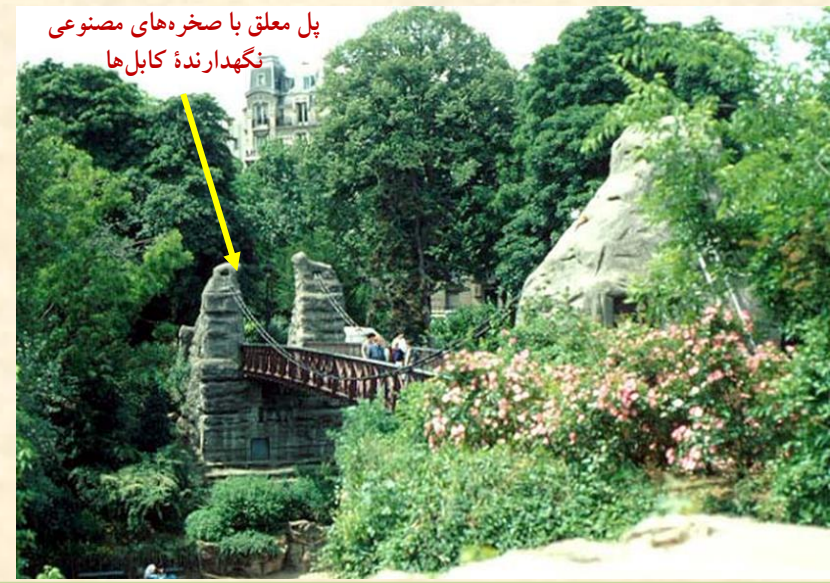

اگر این پل معلق، از نوع ریسمانی و تخته بندی، شبیه پل های سرخپوستان بود که هنگام عبور از رویش مانند گهواره حرکت می کرد، با روحیه رمانتیکی همسازتر بود.

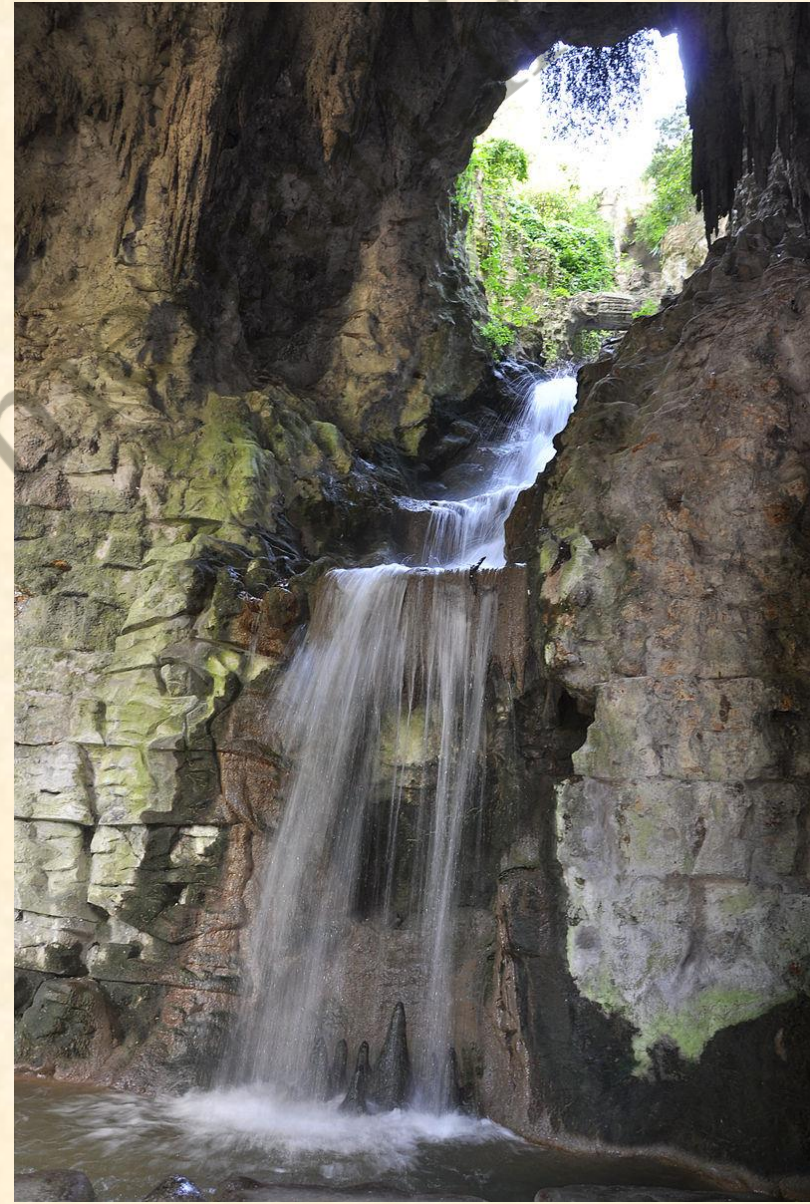
پلی که با طرح و مصالح کلاسیک و ارتفاع بسیار بلند بر روی تنگه‌ای از دریاچه ایجاد شده و به «پل خودکشی» معروف است.

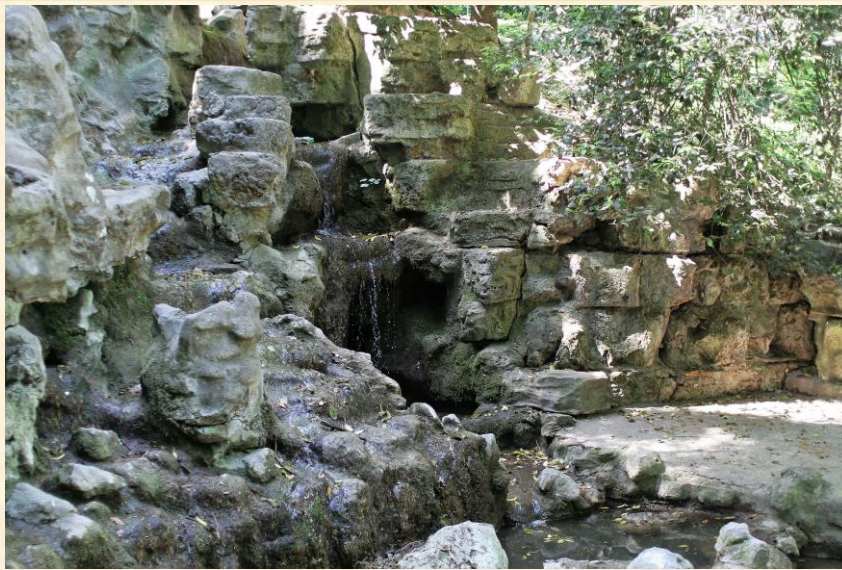
پل معلق با صخره‌های مصنوعی
نگهدارنده کابل‌ها

Parc des Buttes Chaumont

«گرتو» ها و آبشارها در شیب تند که همه مصنوعی اند.

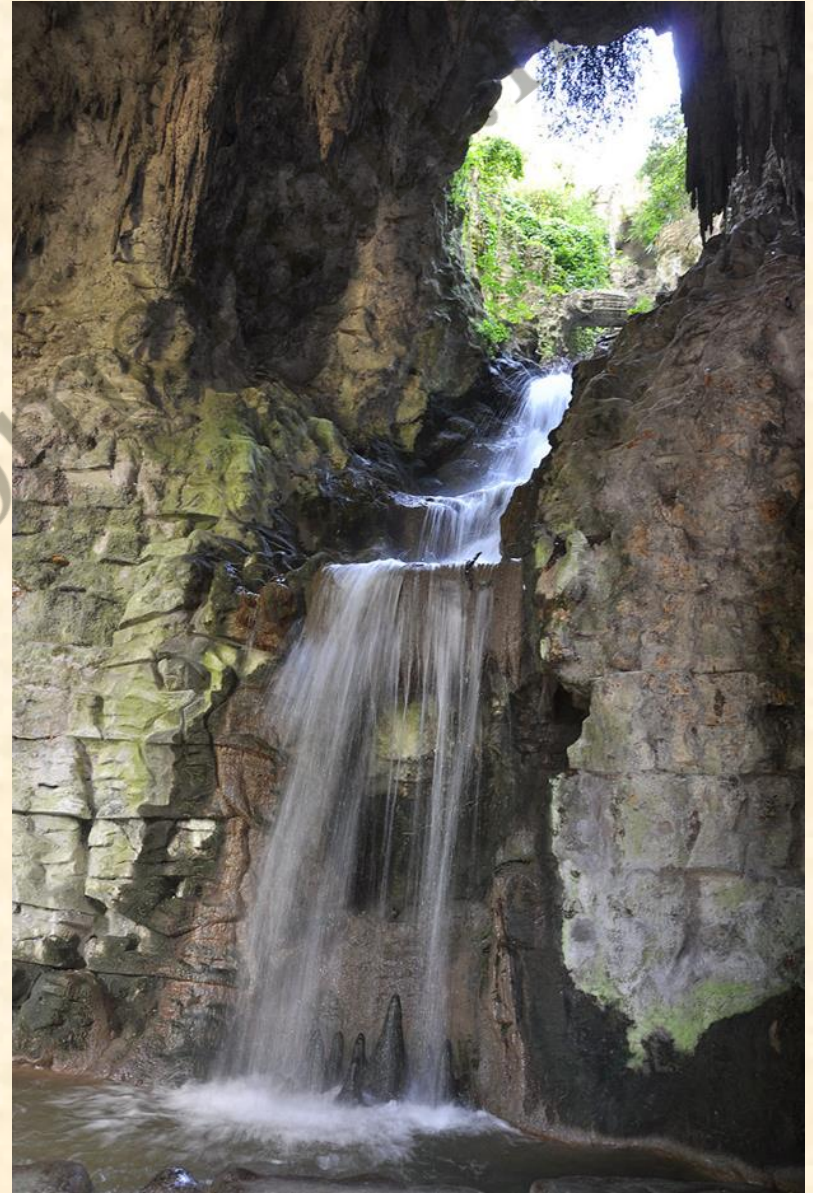
Parc des Buttes Chaumont

راست و پایین: ابشار اصلی که از ارتفاع زیاد به دریاچه می‌ریزد.
چپ: آبشار کوچک پارک.
ایده گرفتن از فضاهای باغ‌های
رمزآمیز و روایی رنسانسی، وسیله
احساس برانگیزی رمانتیکی در
منظرپردازی قرن نوزدهم است.

این «گرتو» یا غار مصنوعی قبلاً یک گالری عبوری بوده، شاید متأثر از باغسازی چینی، اما بعداً با جاری ساختن آب در آن روحیه غار و چشمه در باغهای رنسانس ایتالیایی را یافته است.

Parc des Buttes Chaumont

گیلاس ژاپنی و محوطه روبرویش با پس زمینه‌ای از صخره‌ها ملهم از باغ ژاپنی است. در عکس یک نفر هم گویا در حال مراقبه است.

سرو یا «سدر لبنان» نوعی مشهور در این پارک. Cedrus Libani.

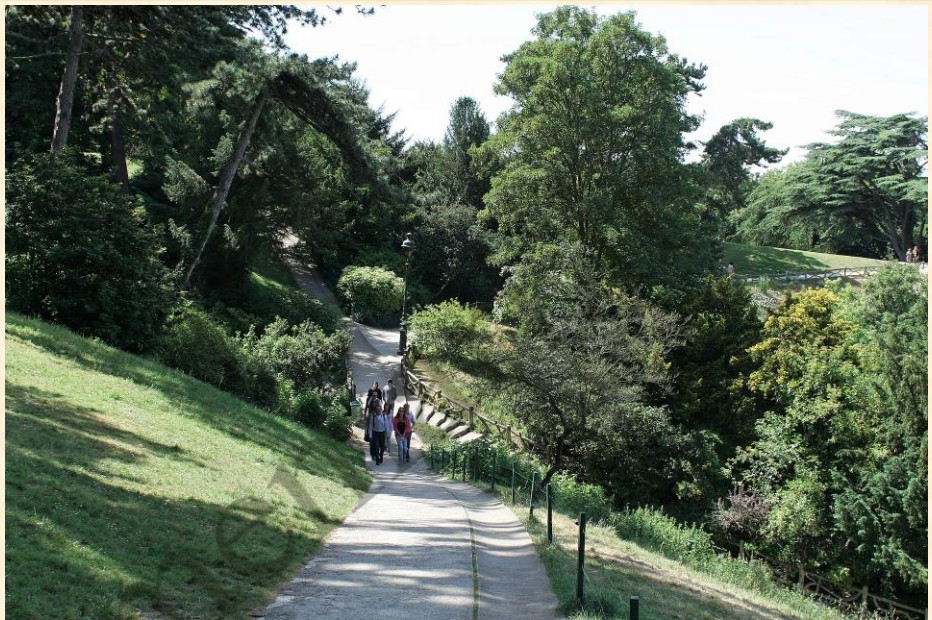

کاشت انواع درختان از سرو لبنانی (سدر) تا گیلاس ژاپنی و... برای جذابیت رمانتیکی

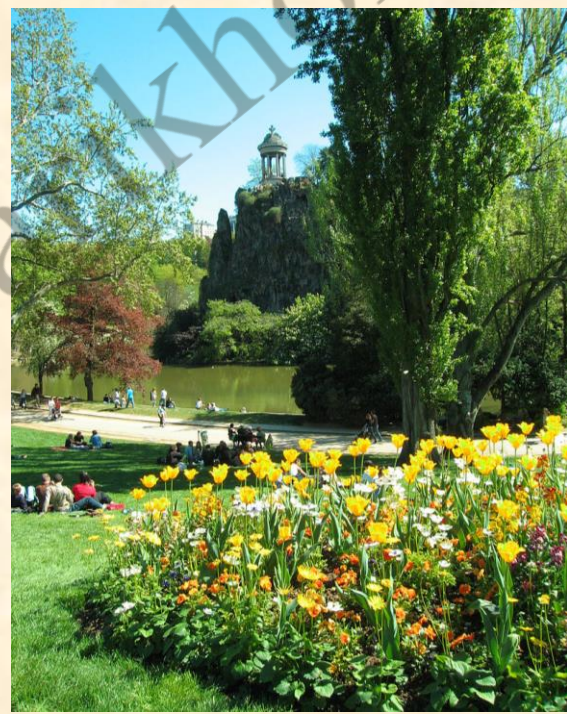

یک پارک عمومی شهری از قرن ۱۹ که علی رغم تغییرات سبک زندگی طی دو قرن، هنوز برای مردم شهر کار می کند.

جاذبه های طبیعی اش، آرامش بخش مردم شهر نشین است.

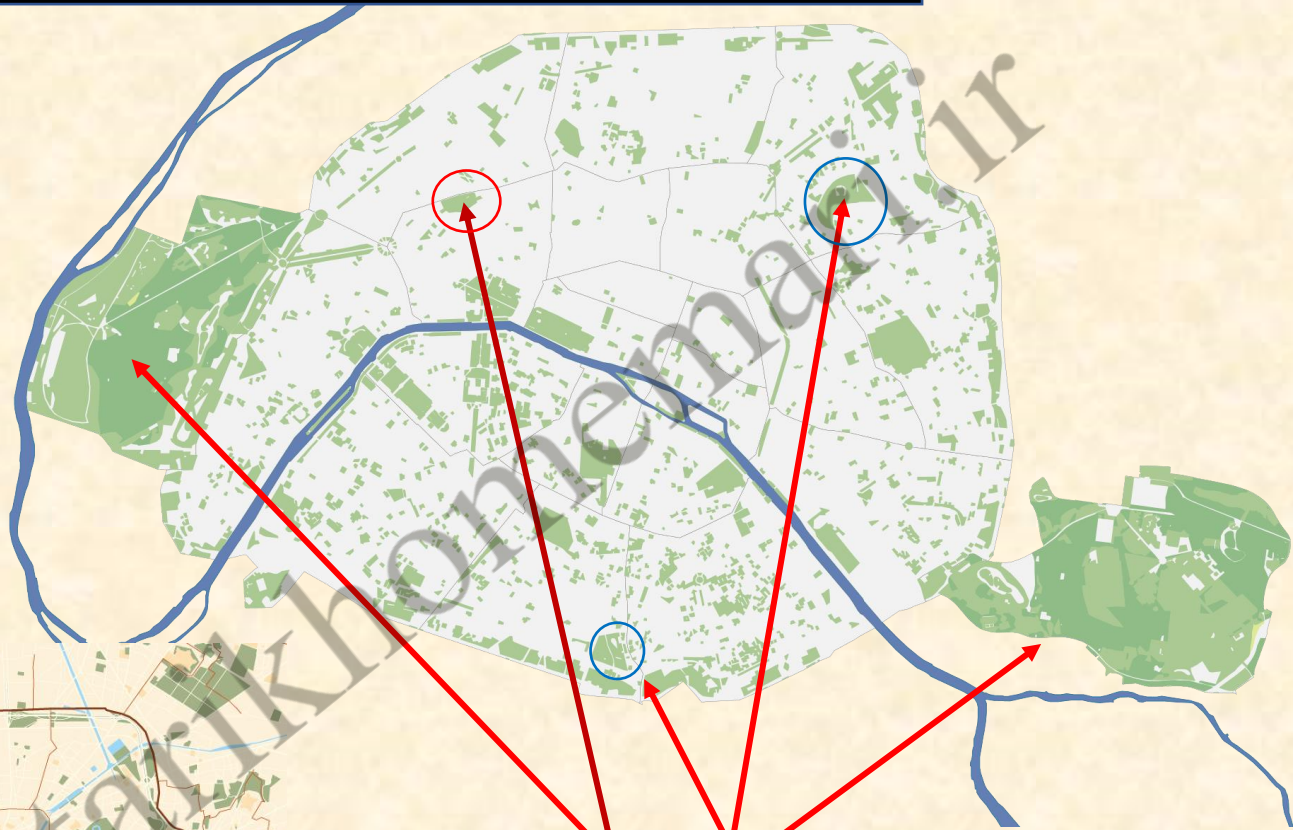
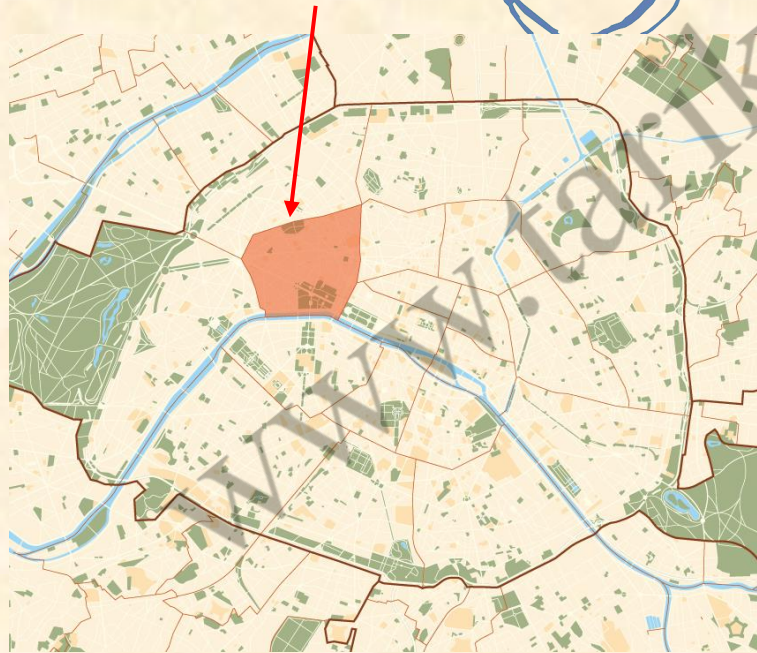

گلکاری در پارک «بوت شامون» پاریس ۱۹

Parc of Paris : Parc Monceau

لکه نارنجی پاریس ۸ است و
پارک «مُنسو» در شمال آن است.

پارک جنگلی «بوا دو وِنسن»،

پارک جنگلی «بوا دو بولونی»،

پارک منطقه‌ای «بوت شامون»، پاریس ۱۹.

پارک منطقه‌ای و مهم «مُنسو»، پاریس ۸.

پارک منطقه‌ای «مُنسوری»، پاریس ۱۴.

Parc Monceau

این پارک ملک شخصی و مالک آن با افکار انقلابی آن را برای عموم می‌سازد اما بعدها وارثان نیمی از زمین‌ها را به مسکن‌سازان فروخته و نیم دیگر را شهرداری پاریس می‌خرد.

زمین این باغ توسط شهرداری در ۱۸۶۰ خرید شده.
نصف زمین به قسمت مسکونی اختصاص داده شد.
نصف دیگر را هوسمان به پارک تبدیل کرد.

Parc Monceau ([mɔ̃so](#)) is a public park situated in the [8th arrondissement](#) (منطقه) of [Paris, France](#), at the junction of [Boulevard de Courcelles](#), [Rue de Prony](#) and [Rue Georges Berger](#). The park covers an area of **8.2 hectares**. At the main entrance is a [rotunda](#).

Rotunda in Parc Monceau, (1787) built as part of the [Wall of the Farmers-General](#)

Parc Monceau

After the monarchy was restored, the park was returned to the family of the Duke. During the Second Empire, the family sold lots within the park to real estate developers, who built luxurious town houses, reducing the size of the park by half.

The remaining part of the park was purchased by the city of Paris in 1860. All that remained of the original folly was the water lily pond, the stream and the fantasy "tombs", including the Egyptian pyramid.

In 1860, the park was purchased by the city, and in August **1861 Parc Monceau became the first new public park in Paris to be created by Baron Haussmann as part of the grand transformation of Paris begun by Emperor Louis Napoleon.**

Two main alleys were laid out from east to west and north to south, meeting in the center of the park, and the alleys within the park were widened and paved, so carriages could drive the park. An ornamental gate 8.3 m (27 ft) high was installed along a newly created avenue, boulevard Malesherbes, curving paths were laid out around the park for strolling.

The *pavillon de Chartres* was also modified by the architect, Gabriel Davioud, who had a graceful classical dome added to the structure.

He also built a bridge modeled after the Rialto bridge in Venice over the stream to replace the Chinese bridge by Carmontelle that had once been there. He preserved the other follies remaining from the original garden.

Parc Monceau

Haussmann embellished the park with a rich collection of exotic trees and flowers from around the world

In 1871, following the downfall of Louis Napoleon the park was the site of a massacre of Communards by army troops.

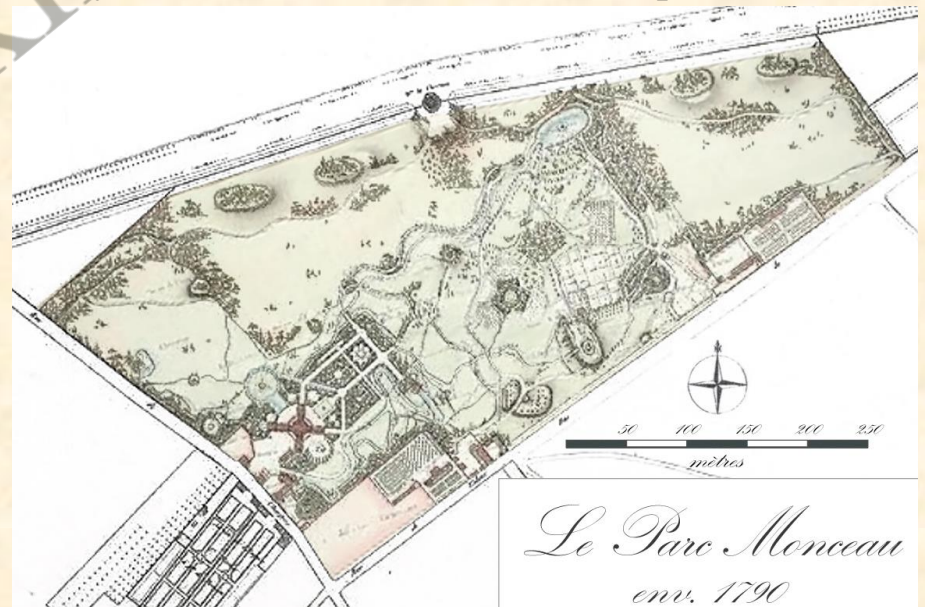
Claude Monet painted a series of three paintings of the park in the spring of 1876. He painted three further paintings of the park in 1878. Hector Berlioz was also fond of the park.

During the Third Republic, Park Monceau was decorated with many statues of writers and musicians; notably a statue of Maupassant by Raoul Verlet (1897...and Chopin by Froment-Meurice (1906).

An arcade of the old Paris Hotel de Ville, burned by the Communards in 1871, was placed near the colonnade of Carmontelle.

نقشه پارک «مونسو» در ۱۷۹۰ که با وسعتی بیش از امروز، زمانی که در اختیار مالکان بوده است

نخستین پارک بزرگ که در برنامه نوسازی هوسمان خریداری و به عنوان پارک عمومی منطقه‌ای در پاریس ساخته و پرداخته شد زمین‌های باقیمانده از پارک «منسو» بود.

Parc Monceau

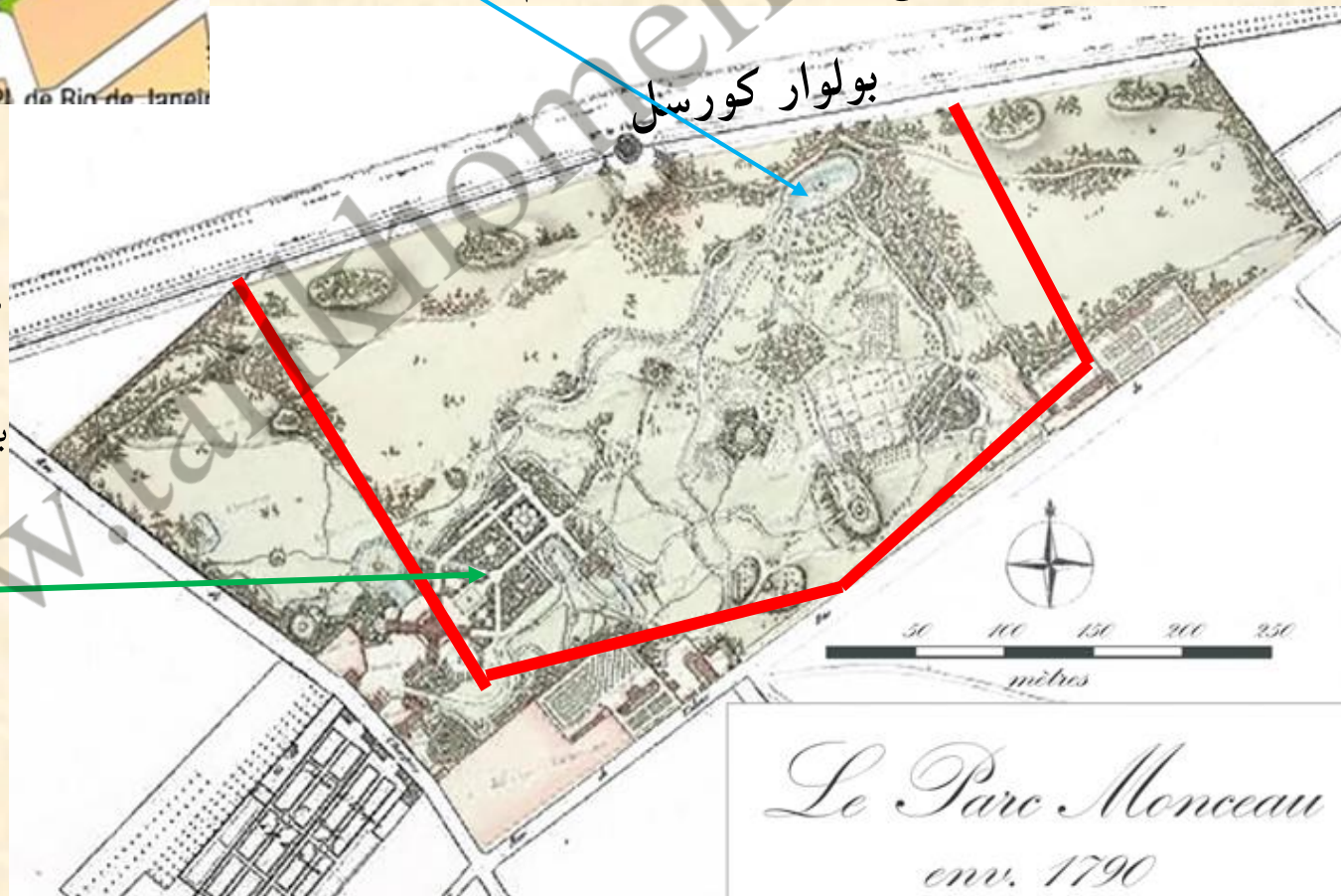
نقشه پایین پارک اشرافی «منسو» در ۱۷۹۰ را نشان می دهد که حدود دوبرابر امروز وسعت داشته است.

محدوده تقریبی پارک امروزی که در زمان هوسمان تبدیل به پارک عمومی شهر پاریس شد براساس نقشه سمت چپ (نقشه معاصر) با خطوط سرخ روی نقشه ۱۷۹۰ ترسیم شده است.

بولوار کورسل

جای دریاچه پارک در هردو نقشه مشخص است. طرح اصلی پارک که همچنان به جز بخش کوچکی متأثر از باغسازی انگلیسی بوده به کلی عوض شده است.

در گوشه سمت چپ نقشه قدیم، باغسازی باروک که دیگر موجود نیست، دیده می شود.

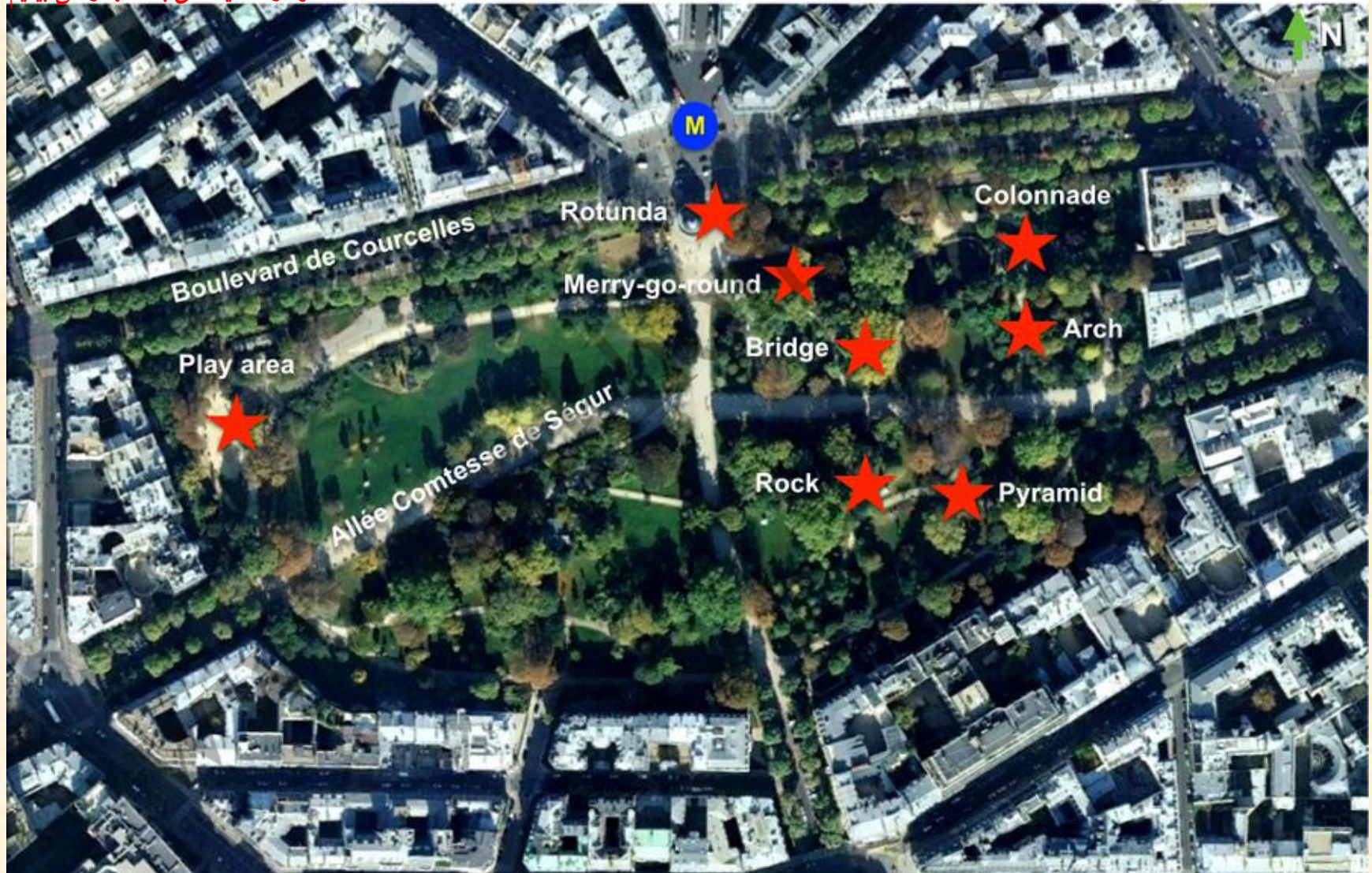

Parc Monceau

طرح پارک «مُنسو»، به سبک رمانتیک انگلیسی در ترکیبی خوب با فضای سبز بولوار «کورسل» و میدانی در مقابل ورودی، در شمال پارک.

عناصر پارک در نقشه معرفی شده اند
و در اسلاید های بعد آنها را می بینیم

PARC DE MONCEAU, PARIS

Parc Monceau

بنای روتوندا که نردۀ باغ طوری در رواق آن پیچیده که بنا را که در راستای امتداد نرده نبوده داخل پارک قرار دهد. (این اتفاق احتمالا به علت فروش زمین های پارک و بیرون افتادن نیمی از بنای روتوندا خارج از راستای حصار پدید آمده و برای اطلاعات دقیق باید به پرونده تاریخی باغ رجوع شود.)

نیمی از روتوندا داخل پارک و چسبیده به نرده‌ها **Parc Monceau** در پشت نرده‌ها و دروازه پارک، ساختمان‌های شهر

مطالعه تاریخ گرایش‌های هنری، معماری و باغ‌سازی قرن نوزدهم به ما نشان داد که چگونه در باغ‌هایی که به سبک رمانتیکی طراحی می‌شدند، بناهایی کلاسیک گرامی ساختند. این چرایی مهم را دانشجویان باید پاسخ دهند.

Parc Monceau

باغ‌سازی رمانتیکی و «معماری منظر سخت» به سبک کلاسیک، ترکیبی که از باغ‌سازی انگلستان در حد «فولی» های کوچک و ساده آغاز شد و در باغ‌سازی فرانسه در قرن نوزده گویی جزئی از اصول باغ‌سازی رمانتیکی محسوب می‌شد.

نمونه زیر شاید نخستین نمونه فولی در باغ‌سازی
فرانسه باشد.

Parc Monceau

روتوندای پارک منسو، بخشی که داخل پارک است.

«فولی معبد عشق» در ورسای (تریانون کوچک) آخر قرن
هجده، نمایشی از کلاسیک‌گرایی‌های شوخ‌طبعانه و یک فضای
ظاهراً یهوده که در باغ‌سازی انگلیسی رایج بود. این شوخ‌طبعی
در رمانتیک‌گرایی معنا دارتر و جهت‌ی احساس برانگیز دارد.

«روتوندا» که نامش
را از بنای ویلایی
کار پالادیو گرفته و
طرحش را از
پانتئون روم باستان،
مهمترین بنای
پارک «مونسو» و
در کنار دروازه آن
است.

آواخر قرن هیجدهم ورسای: باغ تریانون کوچک با طرح باغ‌های انگلیسی برای ارضای هوس‌های ملکه، «فولی» خدای عشق به سبک کلاسیک گرای قرن ۱۸ و اقامتگاه ملکه به سبک روستایی (روستیک) طلیعهٔ رمانتیک‌گرایی، بیانی ترکیبی اما احساس برانگیز از کلاسیک‌گرایی و احساس‌گرایی)

پتی تریانون: همجواری بنای «بل ودره» و صخرهٔ عظیم، نمایشی از همنشینی بنای کلاسیک با باغ‌سازی رمانتیک.

نقشهٔ باغ پتی تریانون در ورسای

Parc Monceau

نرده‌ها و دروازه‌ شکوهمند نوبارک پارک یادآور دروازه‌ ورسای و هماهنگ با معماری نوباروک بناهای خیابان‌های اطراف است.

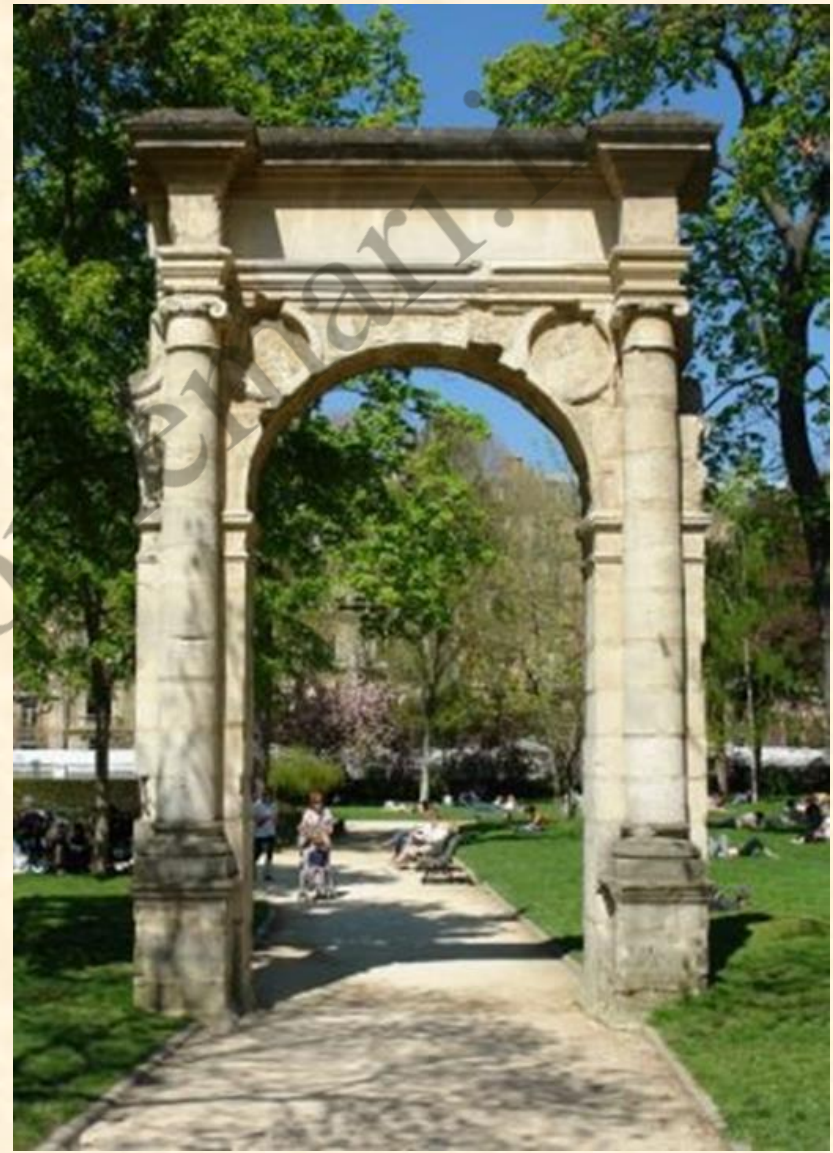

دیتیلی
از کنج
یک
بنای
نوبارک
با گلهای
ماگنولیا

تاریخی گرایی، پس از کلاسیک گرایی قرن ۱۸ و اوایل قرن ۱۹، چون یادآور انواع معماری و هنر دوران گذشته بود.
جنبه رمانتیکی یافت. چرا که خاطره برانگیز بود.

Parc Monceau

طاقى نمادين (Arch) به سبک «نو- رْمَن» و دروازه پارک به سبک «نو- باروک»، هر دو خاطره انگیز و رمانتیکی .

این زمان دوره احیاءگری یا تاریخی‌گرایی در معماری و رجوع به معماری تاریخی خود یک عمل رمانتیکی محسوب می‌شد.

Parc Monceau

در باغ‌سازی رمانتیکی قرن نوزدهم،

آثار یادمانی در طراحی «منظر سخت»، یادآور دوره‌های تاریخی گذشته و به لحاظ خاطره‌انگیزی ساخته می‌شدند.

درگاه اسلاید پیشین که در این تصویر، به نحوی رمانتیک در لابلای شاخ و برگ اصلاح نشده درختان دیده می‌شود. پیرامید و نماد هرم گونه دیگر در نزدیکی آن و پلی به سبک «نو کلاسیک» همه جنبه خاطره‌انگیز دارند.

پلی نوکلاسیک با برداشتی فرمال از پل‌های ژاپنی،
فضاسازی ملهم از باغ ژاپنی در این نقطه حس می‌شود.

Parc Monceau

کاشت انبوه گل‌های رنگارنگ و درهم، برگرفته از باغ‌های
رومانتیکی انگلیسی.

انتخاب تنوع
گیاهی و
ترکیب
رنگین
درختان
یادآور تأثیر
باغ ژاپنی
است.

ترکیب رمانتیکی معماری سخت و نرم، یک پل «نو-
کلاسیک» در آمیخته با طبیعتی با آرایش رمانتیکی قرن ۱۹

پلکان پل، پارک «منسو» ترکیبی رمانتیکی از منظر
سخت و منظر نرم طبیعتگرا

جای دریاچه
در نقشه پارک

Parc Monceau

کولوناد در قوس دریاچه بر گرفته از
ویلا آدریانوس، روم باستان
(نوکلایک گرایبی خاطرہ انگیز و رمانتیک)

Parc Monceau

کلوناد کلاسیک گرا اما خاطرهانگیز،
غرق در طبیعت رمانتیکی از گل و گیاه و درخت،
با جزیره‌ای در وسط و یک بید مجنون رؤیایی

صخره و آبشار با گل‌های بهاری در شرق پارک

Parc Monceau

صخره، درخت پشت آن و دیواره چوبی (بتنی!) معبر گذر از صخره، به جز درخت، همه مصنوعی‌اند.

Parc Monceau

محورهای گردشگاهی، نیمکت‌های استراحت و بخشی از
محوطه بازی کودکان با یک «اسب گردان» Mary go round

نقاشی
از
پارک
۱۸۷۸

گردش در پارک «منسو»، نقاشی امپرسیونیستی اثر گوستاو کایبی‌یه.

Parc Monceau

این پارک دارای مجسمه های فراوانی از مشاهیر فرانسه است.

Parc Monceau

مجسمه «گی دو مو پاسان» نویسنده

مجسمه «شوپن» آهنگساز

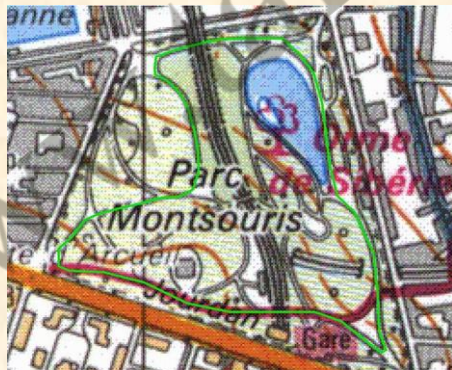
Parc Monceau

محوطه بازی کودکان
در غرب پارک با تجهیزات مدرن

(پایان بخش الف)
ادامهء پارکهاک سه گانهء شهرک
با موضوع پارک «مونسوری»
در فایل بعدگ است.

ب- پارک‌های عمومی شهری پاریس در قرن ۱۹، به سبک رمانتیک

بخش از برنامه نوسازی پاریس توسط هوسمان

مهندس غالب این پارک‌ها «آلفاند» بود.

پایان بخش الف از پارک‌های شهری: «بوت شامون» و «منسو»

از پارک‌های سه‌گانه منطقه‌ای پاریس در برنامه هوسمان

مبحث بعدی از بخش پارک‌های شهری پاریس:

بخش ب: پارک «منسوری» و مبحث مستقل سیستم‌سازی پارک شهر از هنارد در فایل بعدی

WWW.TARIKHOMEMARI.IR

پایان پارک‌سازی برای عموم

(بخش دوم فرانسه در قرن ۲۰ و ۱۹: «۳ پارک‌های شهری (بخش الف)»)